

Tíðindi.

K. F. U. M.

Söndag: Hjemligt Samvær.
Mandag: Læsestue.
Onsdag: Ungdomsafdelingen.
Torsdag: Møde for Mænd.
Fredag: Yngsteafdelingen Kl. 8.
6. Læsestue Kl. 8.

Sjónleikur.

Mánakvöldið 2. í h. mánaði varð, Holberg til minnis, sýndur sjónleikurinn »Hin politiski kannustoyparin« í Sjónleikarhúsinum. Leikað varð sera væl — so væl, at neyvan hevur betur leikur verið sýndur í Havnini áður — og tey, ið høvudsprónar vóru, serliga kannustoyparin og Heindrikur, sýndu okkum ein so athugasemjagjafur og livandi leik, at betur neyvan kann skapast av monnum, ið ikki av »professjón« eru sjónleikarar. — Í morgin verður hesin leikur aftur sýndur í Sjónleikarhúsinum, og vónandi verður hollin full av áskoðarum.

Adressufundir.

Frá adressuoyndum teirra J. Paturssons og N. Niclasens hava vit frætt, at J. Patursson, ið nakað herfyri helt fund í Skálavík, var boðin til Skopunar at greiða frá hugsan síni um jarðareformin; men hann segði seg undan. Tó at hann lá nátt í Skopun, hevði hann ikki stundir at koma á fund við Skopunum — hann hevur óivað kent seg eitt sindur ótryggan; har var væl onkur, ið kendi jarðareformin og kundi teppa J. Patursson.

Kommunistblaðið.

Í gekk undir navninum »Arbeidið« og rósti sær av at vera blað arbeidaranna, hvørs starv, blaðið tó ikki var fært fyri at røkja samfóðis sum tað skuldi vera væl í og við vinnuflokkun, tykist nú at vera farið sama veg sum »Dagblaðið«, ið ikki spurdist aftur í aftur.

Javnaðarmannafelag.

Í Skopun er stovnað eitt javnaðarmannafelag við knapt 40 limum. Harri G. Hentze er formaður tess.

Tórur Lindenskov.

Í Króki, var í gjár so heppin at skjóta ein kóp á Havnar vág. Kópurin var 3/4 alin langur.

Merkíð.

Tað tykist nú at vera komið meiri liv í Merkíð, Havnar ungmannafelag. Felagið hevur reglular fundir hvørt friggjakvöld, og eru hesir fundir dágliga vitjaðir. Í gjárkvöldið talaði R. Long um Holberg, og síðani var lisið upp úr sjónleikum hansara. Næsta friggjakvöld lesur Chr. Matras upp »modernaðar søgur«.

(Úr Suðuroy)

Jarðaumskipan.

I.

Í hesum blaði nr. 46 hevur ein fiskimaður tikið til orða um tað ræðuliga óskilið, ið ræður her á landi, við tað at menn, sum hava fleiri merkur av jørð, hava næstan ongan seyð og bert eina ella tvær kýr. Av tí, at henda greinin stendur á Suðuroysaríðni, hava menn gitað meg fyri at vera rithøvundi greinarinnar.

Tessvegna vil eg lata fólk vita, at eg ikki havi skrivað nevndu grein.

Eg gevi fiskimanninum rætt í mongum av tí, hann hevur skrivað, og eg skilji væl, at ognarleysisir menn eru argir yvir, at hópur av jørð liggur í órokiskapi, meðan bøndurnir eru burturi og fiska ella ganga til arbeidis t. d. lossa ella smíða og á tann hátt taka arbeiði frá teim arbeiðsfólki, sum kundu gjørt hesi arbeiðir. Hesir bøndur skuldu sjálvandi fingið treytir at velja fímillum, annaðhvørt skuldu teir havt garðin og røktað hann ella havtannað starv og latið ein part av garðinum til menn, sum hug høvdu at fingist við jørð. Land okkara er lítið, og tí má hvørt leigur nýttast so væl sum møgult.

Men mær tykir, at fiskimaðurin fer nógv ovharðliga fram móti bøndunum. Latum okkum kanna eftir, hvussu líkindini eru hjá bøndunum her í Suðuroy.

Livið er nú einaferð soleiðis háttað, at ikki ber til at liva heilt fyri uttan pening. Heldur ikki bøndur kunna heilt umvera pening. Tað vil við øðrum orðum siga, at bøndur mega selja kjøt og mjólk, eplir og annað, ið av jørðini fæst.

Kjøtt sleppst altíð av við, og tí ræður um hjá bøndum at hava nógvan seyð. Men tíverri, at her í Suðuroy hava fleiri lítið av seyði. Hetta kann koma av ódugnaskapi, men eisini av aðrari orsök. Av og á eru fellisár, tað vita vit. Slik ár — ella árið eftir — ræður um at keypa sleppingarlomb; men allir bøndur eiga ikki pening at keypa sleppingarlomb fyri, og tessvegna ganga fleiri ár, áðrenn hagin verður fullskipaður aftur. Í slíkum forðum áttu bøndur at kunna fingið lagaligt lán; men neyvan ber tað til her á landi. At bøndur ongan seyð eiga, kann eisini vera av ódugnaskapi. Tað er einki at ivast í.

At bøndur ikki hava meir enn eina hálva kúgv ella neyvan tað á morkini, er ikki á nakrari verðisins leið, tað hevur fiskimaðurin rætt í; men sannleikin er tann, at mjólkaprísurin er so lágur her í oynni, at ikki loysir seg at selja mjólk. Tá meiaríð varð stovnað á Tvøroyri, settu bøndurnir kvigukálvar við í tí treysti, at nú kundu teir fáa pening fyri mjólkina; men teir vóru illa »skuffaðir«, tá teir fingi tann lága prís, sum fæst frá meiaríðnum.

Tá seldu bøndurnir kvigurnar, og tessvegna hava teir bert hálva kúgv á morkini. Hetta sær skiljandi út í eygunum á ognarleysum monnum; men harvið gerst óivað einki fyri fyrst. Meiaríð kann ikki lata meira fyri mjólkina. Tað skilur hvør maður; tí bátur skal sigla eftir mjólkini, og hann er dýrur at halda. Tað er neyvan ov nógv sagt, at báturin og menninir, ið við honum sigla, skulu hava tiggju túsund krónur um árið. Kanska iðntøkan av posti og farmagjaldi o. s. fr. verður tvey túsund, — eftir verða so átta túsund, sum mjólkina skal rinda. Ja, soleiðis er skilið í Suðuroy. Ikki er logið, um »Sudring« í »Føroya-tíðindi« rópar: »Stakks Sudring«. Ja, her er ringt skil, tað skal »Sudring« hava rætt í; men lítið batar at loypa á Havnarmenn ella aðrar fyri tað, at teir eru fremri enn vit. Nei, latið okkum stinga hendurnar í okkara egna barm og siga, at vit hava alla skuldina sjálvir. »Smører man godt, saa kører man godt«, siga Danir. Høvdu vit havt valt framfúsar menn inn á lögting, so høvdu vit havt akveg um alla Suðuroy, og so gekk rutubíl um alla oynna. Tá kundu menn fingið pening bæði fyri eplir og mjólk o. s. fr.; tá høvdu Suðuroyingar óivað dyrkað jørðina eins væl og menn í hinum oynum; men nú kunna vit skjóta »en hvid Pind« eftir mjólkapeningi og øðrum »herligheder«, sum menn fáa aðrastaðni.

Tað sær ræðuligt út, tá jørðin liggur í mosa, og eg skilji væl, at fiskimaður er harmur, tá hann skrivar hesi orð: »Ja, syrgjuligt er at siggja, hvussu jørðin liggur í mosa, einki »smyrnateppi« er so bleit at stíga á, tað er undir oklar fyri hvørt stig í mosan, tá ein gongur eftir tí góðu bóndajørð. Her má fáast annað skil á og samstundis má gerast útvegur fyri, at ognarleysir menn fáa jørð til uppdyrkingar.

Herum meira í næstu grein.

J. H. Danbjørg.

Vor Fremtid.

Færøsk Uld er færøsk Guld, siger et gammelt Ordsprog. Ja, ja, det var dengang vort Land var ukultiveret. Men Fremtiden skifter efter Slægtens Gang og Udviklingens Tærv for vor Slægt. Saaledes maa man nu for den kommende Slægt sætte et nyt Ordsprog efter Tidens Krav og Tærv.

Vor Ungdoms og Slægts Fremtid

ligger i vor Fædrenes Jord, som indeholder Eksistensmuligheden, der frem gennem Tiden vil hæve vort Land. Men dette

ÚR SUÐUROY

Tidens Krav møder Modstand af Mænd, som ikke kan eller vil forstaa Udviklingens Lov. J. Patursson og Niclasen, der selv kender Jordens Gøder og Værdier, gør nu Forsøg paa at hindre vor Lands Fremtid ved at faa forvildet en Del til at samles om en Adresse, der kun vil virke til Gavn for dem selv og deres lige, d. v. s. Storbønderne. Disse Herrens egoistiske Hensigter er at forhindre Fattigmanden i at skaffe sig Muligheder for et nyt Levebrød, til Gavn for sig selv og Samfundet i sin Helhed. Men d'Hrr. forregner sig. Vor Tids Ungdom har lært Aanden og Haanden at kende og lader sig ikke bedrage af Røster, der har til Hensigt at undergrave de mindre bemidlede Fremtid. Vor Ungdom vil vide at flokkes om Mænd, der vil virke til Gavn for vort Samfund. Disse Mænd maa lade alle snæversynede og egoistiske personlige Interesser vige.

Færøsk Uld er færøsk Guld,

det skal vor Slægt snart sande, thi nu hejser og hærer Ungdommen højt sin røde Fane, og frem gennem Tiden hæver den vort Land.

O. M. Schultz.

L.-S.

og

„En glædelig Begivenhed“.

Fyri nokrum vikum síðani skrivaði eg í hesum blaði um ymisk viðurskifti her á landi. Eg tók til hitt kenda orðatakið á Føroya lögtingi: »Sagen udsættes til næste Aar«. Eg nevndi nakrar av teim sökum, sum vóru til viðgerðar á tingi, tá eg var smádrongur, og sum síðani av og á hava spókt aftur. Eg nevndi millum annað sakina um jarðahvalin, og eg helt meg minnst, at henda sakin var til viðgerðar á tingi, áðrenn veraldarkriggið byrjaði. Eg hevði høyrð, at henda sakin aftur var til umrøðu í lögtinginum í summar. Men sum maðurin segði á sinni: »Dimma« leyp úr barkastokki, hon var ikki mjúk at sjá, hon mundi rívið meg heilt úr skinninum; tí eg hevði vágað mæst at siga, at sakir »udsættes« á tingi. Nú var jarðahvalurin »avloystur« í summar — men ikki ókeypis, sjálvandi. Eg spurdi tessvegna »Dimma« lætting« hvussu mong null, ið vóru í tí peningargúvu, sum býttast skal út til jarðaeigararnar. Hetta vil harra L.-S. ikki úttala seg um; men hann sigur, at tað bert eru 25 ár, síðan sakin var fyrstu ferð til viðgerðar á tingi, og tó skrivar Danbjørg, at sakin hevur verið útsætt ár eftir ár. »25 Aar er henrunden siden det færøske Lagting besluttede« at avlöysa jarðahvalin, og nú í ár er »den glædelige Begivenhed sket«, sig-

ur L.-S. Tá drottningar vænta sær ein arving, plagur »Dimma« lætting« at skriva um »den forestaaende glædelige Begivenhed«.

Nú skrivar hon um »en glædelige Begivenhed«, sum hendi í lögtinginum í summar. Henda »Begivenhed« var enn tá so »overmaade glædelige«, sigur L.-S., at allir Føroyingar vistu um tað langt frammanundan. »Om den forestaaende glædelige Begivenhed« var frætt runt um Føroyar, í hvørja einastu bygd uttan til Porkeris; tessvegna skrivar harra L.-S.: »Parti-tællen Dam, som jo er Medlem af Lagtinget, kunde have givet Danbjørg et lille Vink om den forestaaende glædelige Begivenhed«. Hvi skuldi eingin Porkeringur uttan Danbjørg frætta hesi gleðiligu boð? Sambandsmenn halda seg vera bæði faðir og móður at tí fostrinum, som borið varð í heim í lögtinginum í summar, teir kundu havt sent teirra veljarum í Porkeris nokur orð um »den forestaaende« o. s. fr., so hevði eg kunnað frætt tað samstundis.

Hevði tað verið nakað gott at frætta, so hevði Dam óivað latið meg vita tað. Høvdu lögtingsmenn t. d. hjálpt monnum at keypt skip til landið, so hevði tað gleitt meg at frætta; men slíkt hevur fingið ongan pening til. At tingmenn býta pening út til føroyskar jarðaeigarar, sum hava etið nærum fjórðahvønn grindahval, sum deyður er í Føroyum, tað kann ómøguligt gleða meg at frætta. Eg kundi heldur skilt tað, ifall tað var umvent, soleiðis at tey fingi peningin, sum ongan jarðahval hava fingið.

Høvdu tingmenn býtt nokur túsund út til arbeiðsleysar fiskimenn og arbeiðsfólk, so hevði Dam óivað givið sínum partamonnum »et Vink om den glædelige Begivenhed«; men føroyskir javnaðarmenn hava ongan jarðahval etið og fáa tessvegna ongan pening aftur fyri frá tinginum. L.-S. kann saktans vera glaður, tí sambands- og sjálvstýrismenn koma uppí part. Hann kann tessvegna skriva um »den overmaade glædelige Begivenhed«.

J. H. Danbjørg.

Bátarnir eru úti, tá ið veðrið er so frætt. Eitt sindur av fiski er alla staðni kring Suðuroynna, mest tó sunnan- og vestanfyrir, helst sunnanfyrir.

Porkeringar, ið sum kunnugt eru av bestu fiskimonnum, vóru um daginara illa staddir. Teir vóru sunnan Stein. Á heimleiðini máttu teir tveita fyri borð. Ein báturin tveitti soleiðis 10 av 17 centnarum uttanborðs. Teir hava einans opnar »installeraðar« bátar.